

Naročnina

naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti,
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 7. avgusta 1938.

ŠTEV. 32.

Iz ljubezni do naroda

Odlika velikih državnikov je, da od časa do časa pohite med svoje ljudstvo, da se razgovore o potrebah, ki tarejo množice in da pred njimi razgrnejo uspehe svojega dosedanjega dela. Na ta način se ljudstvo nehote potegne k ustvarjanju samemu, saj se jih sprejme v krog sodelavcev, prežetih iste misli in volje pri veliki skupni obnovitvi celokupnega gospodarskega življenja, ki nosi v sebi življenske kali blagostanje za posameznika, kot delu delovne celote. Ne moremo tajiti, da so v naši svobodni državi večkrat poskušali razni državniki uveljaviti to načelo, a na žalost se jim to ni posrečilo iz enostavnega razloga, ker njih poslanstvo ni izhajalo iz ljudstva samega. Dolga leta so morala miniti, preden se je pojavila v našem političnem življenju močna osebnost, ki je našla oporo za svoje delo med ljudstvom. Sedanji predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič je znal uresničiti to, po čemer je ljudstvo vedno hrepenelo: gospodarski procvit domovine in prijateljstvo z vsemi sosedi. Temelji za takšno življenje so že ustvarjeni in sedaj smo sredi dela, da zgradimo čim veličastnejšo zgradbo miru in blagostanja, ki se bo mogočno odražala na nemirnih tleh bolane Evrope. Medtem ko čujemo iz ust tujih državnikov samo zaskrbljenost in strah pred bodočnostjo, so besede našega predsednika vlade in zunanjega ministra dr. M. Stojadinoviča samozavestne in jasne, iz katerih se zrcali uspeh dovršenega dela in odločna volja za nova ustvarjanja v čast in napredek naše ljubljene domovine. Prav takšne so bile tudi njegove besede, ki jih je pred dnevi spregovoril v Splitu, kjer je v jedrnatih stavkih očrtal našo zunanjo in notranjo politiko. Med drugim je rekel sledeče:

„Danes nam je mogoče voditi neodvisno zunanjo politiko, bolj neodvisno kakor je to mogla storiti predvojna Srbija. To je tisto česar nekateri naši starejši politiki ne morejo razumeti. Oni gledajo še iz ozkih okvirov majhne države, kakor da so prespali svetovno vojno in kakor da ne vidijo, da na mesto male države

obstoja velika in močna država od Triglava do Vardarja. Mi danes moremo biti prijatelji in zavezniki drugih držav. Mi moremo to biti, ker smo zvesti svojim starim in svojim novim prijateljem. Mi moremo tudi ljubiti to ali ono tujo državo, toda mi moremo živeti in umreti samo za eno državo, za našo drago Jugoslavijo. Naša prva dolžnost je, da na našem morju ustvarimo mir. To je prvi in pravi smisel našega sporazuma s sosedno Italijo. Z Italijo hočemo mi živeti kot dobri prijatelji. Zato so sporazumi in prijateljstvo s kraljevino Italijo postali od marca lanskega leta eden izmed stalnih in trajnih činiteljev v naši zunanji politiki.“

Nato je dr. Stojadinovič govoril o naši notranji politiki in dejal, da je bilo za uspeh JRZ potrebno preživeti določeno dobo, ker so se pri nas v prejšnjih letih pogosto menjavale vlade, pa se nikakor ni dala določiti stalna smer in stalna linija državne politike. Zaradi tega ni čudno, če narod ni videl pravih poti, po katerih bi moral iti. Šele za številnimi drugimi vladami je prišla trajna in resna vladna kombinacija, ki se upira na zaupanje kraljevega namestništva, a istočasno na zaupanje širokih slojev našega naroda. V JRZ je danes

zbrana ogromna večina Srbov in Slovencev in veliko število Hrvatov. Mi bomo veselo pozdravili vsako okrepitev obstoječega stanja zlasti takrat, če bo prišlo do sporazuma s tistimi Hrvati, katerih vodja je dr. Maček. Pri tem moramo gledati, da gremo naprej a ne nazaj. Naše stališče je znano tako včeraj kot danes. Mi imamo v vseh vprašanih določeno stališče, čigar osnova je ta, da ne moremo voditi pogajanj o treh stvareh: O monarhiji in dinastiji, o narodnem in državnem edinstvu in o spremembi ustave v tem času. Želimo sporazum z vsemi Hrvati in to več kakor bratski sporazum, namreč sporazum na osnovi edinstva, ne da smo bratje, temveč da smo eno. Vse pravice, ki jih imajo Srbi, morajo uživati tudi Hrvatje. Tu ne sme biti nobene razlike. Ne sme biti nikjer nadrejenih in podrejenih.

Te tehtne besede našega predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča, ki so nam odprle razgled po ravnih potih našega političnega življenja, so našla razumljiv odmev v politični Evropi. Nas pa so ponovno okrepile v zvestobi do našega voditelja, čigar sleherno dejanje izzveni v globoki ljubezni do kralja, domovine in naroda.

POLITIKA

Nj. Vel. kralj Peter II. je prevzel pokroviteljstvo nad proslavami v Mariboru dne 14. in 15. avgusta, ki bodo najslavesnejše proslave 20 letnice Jugoslavije.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič je na svojem potovanju po Jadranu, kjer so ga ogromne množice z navdušenjem pozdravljale, glede bodočih volitev rekel, da jih je treba izpeljati najkasneje čez eno leto. Zdi se mi, je dejal dr. Stojadinovič, da tokrat narodu ne bo težko izbirati med nami in opozicijo. Mi imamo za seboj tri leta uspehov in naše oči sedaj niso več uprte v preteklost, temveč v bodočnost. Zato bo treba izbirati med nedelavnostjo in delom, med neuspehom in uspehom, med preteklostjo in prihodnostjo.

Neki madžarski časopis je napisal sledeče: „V velikem in koristnem delu se nam pojavlja ena misel, ena želja ali, če hočete še jasneje, en sen, kateremu smo mi dali prvega

zamaha in smo vprašanje poglobili in obrnili na njega pozornost na tej in na oni strani meje. To pa je moč te plemenite težnje samo povečalo. Ta misel je bila: madžarsko-jugoslovansko pomirjenje. Ali more biti za nas kako večje zadoščenje in veselje, kakor je to, da je po Mussolinijevi rimski zdravici madžarsko-jugoslovansko zблиžanje postalo evropsko vprašanje.“

„Ne politika blokov, tudi ne politika naslona na desno ali levo, temveč samo politika zdrave pameti — to je jugoslovanska politika. Tej osnovni misli in tej tako uspeli in tako visoko ocenjeni zunanji politiki je g. dr. Stojadinovič ostal neomajno zvest vsa tri leta in samo po zaslugi take jugoslovanske politike do vseh njenih skrajnih posledic je naša država dobila tak ugled v mednarodnem svetu, kakršnega še nikdar ni uživala.“ Tako piše beograjska „Samouprava“.

Ker so se širile vesti, da name-rava naša država najeti v Angliji večje

posojilo, je izjavil predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič sledeče: „Nam posojilo ni potrebno. Imamo domača denarna sredstva in domači kapital, ki smo ga znali mobilizirati in uvesti v gospodarstvo. Pa tudi če ne bi imeli svojih domačih sredstev, Jugoslavija ne bi mogla sprejeti posojilo po pogojih, po kakršnih jih danes dajejo veliki inozemski finančni centri. Najmanj pa Jugoslavija sprejme blagovna posojila, odnosno posojila z obvezo kupovanja tujega blaga.“

Da se že slednjič uredi češko-nemški spor, ki je nastal radi nemških manjšin v Češkoslovaški, je poslala angleška vlada na Češkoslovaško svojega posredovalca, ki ima nalogo, da mirno uredi spor. To posredovanje pomeni, da bo odslej Anglija čuvala nad neodvisnostjo češkoslovaške države.

Na otoku Kreti, ki pripada Grčiji, je izbruhnil upor, ki so ga organizirali pristaši, pokojnega državnika Venizelosa. Uporniki so celo zasedli glavno mesto, toda vladne čete so jih pregnale in vpostavili red.

Položaj v Palestini je vedno težji in več je spopadov med Židi in Arabci, ki zahtevajo številne človeške žrtve. Zadnje arabske demonstracije pa so bile naperjene tudi proti Angležem, katere Arabci sedaj označujejo za zaščitnike Židov. Angleži so razglasili nad upornimi kraji obsedno stanje, zato so tudi na dnevnem redu številne smrtne obsodbe.

Jadranaši ob grobu radgonskih žrtev

Agilno pevsko društvo Jadran v Mariboru je priredilo minulo nedeljo zlet na mejo. Pri tej priliki se je ustavilo tudi v našem obmejnem trgu, da se ob 20 obletnici našega narodnega ujedinjenja oddolži spominu radgonskih žrtev s poklonitvijo ob njihovem grobu na gornjeradgorskem pokopališču. Ob spremstvu članstva tukajšnjih nacionalnih in narodnoobrambnih društev ter ostalega obmejnega prebivalstva so se po pozni maši podali na pokopališče ter tamkaj skupaj položili venec na skupen grob narodnih herojev, katerim v spomin je spregovoril predsednik g. Krajc. Z ubranim petjem v srce segajočih žalostink Vigned, Soči in Oj Doberdob, s katerimi so se Jadranaši najlepše oddolžili spominu narodnih mučnikov, je bil marsikomu navzočih zopet obujen spomin na one hude narodne boje, zlasti one, ki so se odigravali ravno tu na meji pred 20 leti, t. j. v času, ko so se gradili temelji naši lepi Jugoslaviji, katerih sestavina tvorijo tudi radgonske žrtve Melihen, Ukovič in drugi.

Istega dne popoldne so Jadranaši koncertirali na vrtu gostilne pri Lovcu ob vznožju grajskega griča ter želi vso priznanje in odobravanje navzočega občinstva, ki se je v kljub slabemu vremenu in slabi reklami zbralo še precej lepo število. Petje naših lepih narodnih pesmi je odmevalo daleč tja preko meja, kjer bivajo številni naši rojaki. V sosednem nemško-avstrijskem mestu se je ljudstvo zaustavljalo na ulicah in poslušalo ubrano petje Jadranašev. Za redok užitek, ki ga je nudilo pevsko društvo Jadran obmejnemu prebivalstvu, se je v imenu gornjeradgončanov zahvalil in spregovoril upokojen šolski upravitelj g. Mavrič Karol, ki je zlasti izrazil željo, da bi društvo prirejalo take propagandne izlete na mejo večkrat ter s svojo lepo pesmijo obujalo naše obmejno prebivalstvo k narodni zvestobi.

Obupno stanje poti

V neposredni bližini Cankove se od banovinske ceste odcepi občinska pot skozi Kodoličev gozd proti Gerlicem, Fikšincem in Kramarovcem. Oni del poti v Kodoličevem gozdu, ki meri približno 1 km, ni podoben cesti, ampak navadnim razvalivam. Vsled vlage in vsled nepopravljanja so se tam oblikovale številne jame in rupe, ki onemogočujejo vsak redni vozovni promet. V jesenskem in zimskem času je sploh nemogoče prevoziti to pot, in tako so te obmejne vasi popolnoma odrezane od redovnega vozovnega prometa z banovinsko cesto. Ob prevozu v letnem času pa morajo vozniki na obeh straneh držati voz, sicer se zvrne. Koliko kletev in jadikovanja se v tem slučaju sliši, ni potrebno posebej povdarjati.

Da bi ne bila skozi Kodoličev gozd občinska cesta, kakor nekateri trdijo, je neverjetno, kajti vozi se tod

neovirano že nad 100 let. Domišljen ovinek, ki naj bi se izognil gozdu, je v taki strmini, zapuščen in tako zaraščan, da se sploh ne pozna, da bi bila kedaj tam cesta. Vsi ti obmejni kraji so v prometu navezani le na občinsko cesto, ki gre skozi Kodoličev gozd, ker je ta najprikladnejša in najkrajša. Poleg tega pelje naravnost k miinu in žagi v Domajince, radi česar je pač potrebno, da bi bila vedno v uporabnem stanju, sicer se bodo slučaji ponovili, da ne bodo mogli kmetovalci v zimskem času dovažati svojega zrnja v mlin, niti ne dovažati drugih potrebščin v svoje vasi.

Gasilske župne vaje v Murški Soboti

so bile določene na dan gasilskega praznika dne 17. julija t. l. Toda, ker so imeli naši novomašniki tri nedelje zaporedoma svoje nove sv. maše, so bile vaje preložene na dan 31. julija in sicer radi tega, ker se je hotelo izogniti motnjam slavnosti novih sv. maš.

Za vaje so se vse povabljeni gasilske čete dobro pripravile. Predpoldne je deževalo in že je izgledalo, da ne bo mogoče našim gasilcem nastopiti. V popoldanskih urah se je pa vreme izboljšalo, kar je omogočilo nastop požarnikov.

Že ob 13 1/2 uri so se začele gasilske čete s svojim orodjem zbirati na prostoru pred gradom. Lepo so razvrstile gasilske avtomobile, ročne brizgalne vprežene s konji in reševalni avto, ki ga je starešina župe v to svrhu iz tovarnega pustil preurediti, nakar so se postrojile in tako čakale na prihod starešine g. Benko Josipa, ki je došel s svojim spremstvom ob 14. uri.

Poveljniki so starešini po predpisanim vojaškem pozdravu dali raport in ko je starešina pregledal vse čete, je pozdravil zbrane gasilce, ki so mu gromko odzdravili z „Bog Ti pomogao“, nakar je domača gasilska godba zaigrala koračnico.

Proslava 20-letnice Jugoslavije v Mariboru.

Za kralja in domovino.

Mariborska proslava 20-letnice Jugoslavije v Mariboru naj pokaže nam in sosedom kaj je Slovencem domovina, lastna država in narodna dinastija. Posebno obmejni Maribor in vsa širna okolica skupno z gosti iz vse Slovenije hoče ob tem jubileju jasno dokumentirati, da je Maribor bil, da je in da ostane slovenski in jugoslovanski.

V navzočnosti mnogobrojnega naroda, gg. of cirjev, vojakov in predsednika občine g. Hartner Ferdinanda, so nato gasilske čete izvajale vojaške vaje in je vredno pripomniti, da so bile z ozirom na članstvo, ki je dnevno od ranega jutra do kasnega večera zaposleno s težkim delom na polju in v svoj obrti, kakor tudi z ozirom na visoko starost poedinih gasilcev, v splošnem prav dobro izpeljane.

Nato je starešina pozval k sebi vse poveljnike in oddelkovodje. Izrazil je svoje zadovoljstvo nad izvršenimi vojaškimi vajami in dal pojasniti o nastopu na požarnih vajah, ki jih je določil v Benkovi ulici in sicer z zadatkom, da je v Sokolskem domu, vsled zračnega napada izbruhnil požar, o čemer ni predtem nihče vedel, dasiravno se je že pred par dnevi pred vajami proizvedovalo, kje se bodo vršile, kar je radi praktičnega delovanja popolnoma pravilno.

Poveljstvo na požarišču je starešina poveril domačemu poveljniku g. Bac Ludviku in radi preprečenja prometnih nesreč začel sam odpošiljati v razdobju nekaj minut, gasilske avtomobile in vprežene brizgalne po raznih poteh mesta na približno 1 km. oddaljeno požarišče. Med tem so bile

na podstrešju Sokolskega doma užgane številne dimne bombe tako, da je bil Sokolski dom, ob prihodu poveljnika in gasilcev, ves v dimu, ki se je skozi opeko valil kvišku.

Potem ko je starešina razposlal vse gasilske čete, se je s svojim avtomobilom hitro odpeljal na požarišče, kje je opazoval izvedbo poveljevanja in nastop gasilcev z orodjem. Mestna in tovarniška četa sta bile postavljene s svojima motorkama k vodnjakom oddaljenim od Sokolskega doma 250 do 300 m. S tem se je hotelo preizkusiti motorke in stabilnost cevi. Polaganje cevi se je izvršilo hitro in pravilno. Vse tri motorke so delovale brezhibno tako, da je bila streha Sokolskega doma v 1 1/2 minuti popolnoma oblita z vodo. Po navodilih starešine so bile na raznih mestih v bližini požarišča, vržene številne petarde, ki so z močno detonacijo eksplodirale in tako naznačevale zračni napad. Med temi je bilo tudi nekaj dimnih, kar je dajalo znamenje, da so padle bombe s strupenimi plini. Ob vsaki eksploziji je bila določena oseba, ki naj bi bila telesno poškodovana, odnosno od plinov zastrupljena.

Poveljnik g. Bac se je tudi v tem izkazal zelo spretnega, kajti hitro in mirno je zapovedal sanitetnemu oddelku, da poškodovane obveže odnosno zastrupljenim pripomore z umetnim dihanjem priti do zavesti, ter jih odpelje v bolnico z reševalnim avtom. Tako smo videli tudi nastop bolničarjev in prevažanje ponesrečencev v bolnico. V primerih eksplozije bomb s strupenimi plini, so bolničarji in drugi rabili maske, kar je bilo za gledalce tembolj zanimivo.

Po izvršitvi tega zadatka, ki je precej dolgo trajal, je starešina zapovedal ustavitev vaj, pospravo pribora, zbor vseh gasilcev in dovoz vsega orodja na telovadišče Sokolskega do-

Praga, zlata Praga

Daleč od nas je staro Libušino mesto, ali v tistih dneh ko se je takorekoč romalo na X. vsesokolski zlet, nam je bilo zelo blizu. V mislih seveda. Z nočjo pa, ki nas je spremljala preko madjarskih nižin, smo se ji približali tudi v kilometrih.

Praga, zlata, slovanska Praga... Kako lepó je bilo misliti nanjo! Kako lepó je bilo v odmahnjenosti razmišljati in potapljati se v njej zaobseženo češkoslovaško preteklost prepletenu z neštevilnimi borbami za svobodo! Kako lepó je v mislih ustavljati se ob svetlih in neminljivih likih češkoslovaških vodnikov in prerokov: Husu, Palackem, Masaryku in drugih! Vse to so bili že svetli in sveti trenutki... Kaj pa je bilo potem, ko nas je v jutranjem svitu potegnil vlak na češkoslovaško zemljo? Kako naj imenujem tisto, kar smo od tam naprej doživljali? Ali so bili to samo svečani sprejemi? Ne, v teh sprejemih je bilo mnogo več. V teh sprejemih, v slednjem najmanjšem darilu, vrtnici, ki smo je prejeli, v sleherni solzi, ki se je pretočila ob našem prihodu, je bila velika, skoraj neizrazena bratska ljubezen, slovanska in državljanska zavednost, pripravljenost za obrambo. Vem, da se bistvo vsega tega ne dá

izraziti, da se to samo lahko doživi, ali vendar bi rekel: vse to je bilo nekaj češkoslovaškega... Petralka, Bržeslav, Brno, Pardubice, Kolin... nepozabni mejniki na potu v Prago! Človeku se zdi, ko da bi bile to samo sanje, toda ne — te sanje so bile in so gola resnica.

„Zdravo, Jihoslavci, na zdar!“ — Slednji kmet na polju nas je pozdravljali. Slednji delavec ob progí. In vse do Prage so nas spremljale, dramile tisoč in še večkrat izrečene besede: zvestoba za zvestobo in ne damo se. Za temi besedami so se zrcalili odtenki iz življenja, za temi besedami so bila dejstva, dejanja. Z njih prizvokom smo v večeru stopili na praška tla. Nad visokimi strehami praških palač in hiš je lahno ugašal dan; v višinah so švisteli hudourniki. Na stotine reklamnih luči se je užigalo. Na stotine reklamnih luči se je mešalo z barvitostjo svečano okrašenih praških palač, ko smo po bratskem sprejemu krenili v svoja bivališča. Na tisoče in tisoče rok nas je pozdravljalo, na tisoče in tisoče ljudi nam klicalo pristrčni zdravo. Videz je bil, ko da bi donel po praških ulicah en sam, nepretrgan medsebojni pozdrav, ki se je včasih zlival s pesmijo sokolskih legij.

Praga v zletnih dneh!
Kamorkoli greš, kakorkoli se ozreš:

vse v znamenju zleta. Izložbe, palače, ulice. In vse v zastavah. Pragi bi lahko rekli v teh dneh „mesto v zastavah“. Pa ne samo mesto, temveč tudi živi tokovi ljudi, pomešani z barvami sokolskih krojev in živopisanih narodnih noš, ki so se pretakali od sokolskega vystavišča preko mostov na Vltavi tja do moderno urejenega zletišča, (zletišče zavzema 373000 m²) so pričali o tem. Samo zletišče je bilo „center“, v katerega so se dan na dan zlivale desetstisočglave množice. Tu je bilo zletno veličje, „sokolsko srce“. Tu je bilo osredotočeno bratstvo, medsebojno spoznavanje in prekipevaloča slovanska zavednost. Tu so bili veličastni sokolski nastopi, kjer smo se Jugoslavnani nad vse častno „odrezali“. Stotisoči so nam na tribunah in ob izhodih navdušeno klicali, morje robcev nas pozdravljalo. Nekaj edinstvenega pa so bili tudi nastopi Čehoslovakov s trideset in nad tridesettisoči telovadecih in drugih narodov. Pri nastopu češkoslovaških članov je ostalo malo katero oko suho in v malokateri obraz se niso v rahlih vzgibih vrezale globlje črte. Kako tudi? Sredi vaj je utihnila pesem in godba iz zvočnikov, telovadci v pozoru — potem recitativni vložek: Stráž nás volá, bratri... Tridesettisoč pesti je vzraslo v zamahu, tridesettisoč vernih src se je zaklelo... Ne,

več, mnogo več se jih je zaklelo! Nad glavno tribuno je plapolala razvita prezidentova zastava — verni Masarykov naslednik Beneš je bil na glavni tribuni — nad zletiščem so krožili kovinski ptiči... Stráž nás volá!

Veličastno sliko je nudil tudi nastop češkoslovaške, rumunske in jugoslovanske vojske, kot zaključna prireditve, spreved z nad 120 tisoči Sokolov in pa vsakodnevna Zletna scena (vsebina: dogradimo in ohranimo!) Sicer je bilo še mnogo drugega, lepega, še mnogo bratskih in pristrčnih doživljajev. Kdo bi jih popisal vse? Ostali so zaklenjeni v srcih, ostali so spomini... Zdi se mi pa, da jih bomo še in še obujali, da se bomo še in še vračali v njih okrilje kakor se vrača človek v noči Petrinskega parka, v mirni Vltavi gledajočo se Prago in se ozira po razsvetljenih Hradčanih... V naših ozkih razmerah bomo še in še občudovali zavednost, požrtvovalnost in ljubezen bratov Čehoslovakov. (O, da bi se pri njih tudi kaj učili!) In včasih nam bo še zazvenel v ušesih odjek besed: *At' žije Československo! Živela Jugoslavija! Ne dame se, ne dame se!* — Pa tudi na Flecka se bomo kaj še spomnili, ali ne, na Slovanski otrov?... No jo...

Tebi zlata Praga zato še pristrčni, bratski Na zdar!
Š. F.

ma. Tu je na postrojene gasilce, v navzočnosti velikega števila naroda, imel lep govor, v katerem je med drugim tudi obrazložil potek vaj s posebnim ozirom na zadatek, ki je slovel na zračnem napadu. Obenem je gasilce radi dobrega izvršenja vaj pohvalil in navduševal na vztrajnost, ljubezen do domovine in kralja ter slednjč pozval, da zakličejo Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. v znak udanosti trikratni živijo, pri čemer je godba zaigrala državno himno.

Sledil je svojevrsten mimohod, ob katerem so gasilske čete korakale po vrstnem redu s svojimi motorkami, avtomobili in vprežnimi ročnimi brigadinami, ki ga je zaključil sanitetni oddelek s svojim reševalnim avtomobilom.

V vidno dobrem razpoloženju se je večina gasilcev takoj po vajah udeležila zabave prirejene na vrtu restavracije g. Bac Ludvika. Zabavne prireditve se je v večernih urah udeležilo tudi mnogo domačinov s svojimi družinami tako, da je bil obširen vrt vse tja do polnoči poln gostov, ki so se v veselem razpoloženju in ob sviranju dveh godb v prav lepem soglasju zabavali. Tudi postrežba, jedila in pijača je bila prav dobra.

Po zamisli starešine župe, so se gasilske vaje izvršile z vso doslednostjo, pri čemer je posebno hvalevreden miren, pravilen in hladnokrven nastop. So pa tudi pokazale novost v prikladnem delovanju ob zračnih napadih kakor tudi preizkus naših motork v pogledu tlačenja vode na veliko razdalje. Svojevrsna izvedba vaj je bila v skladu s potrebami tekočega časa in nam bo ostala dolgo v prijetnem spominu.

Da se ni pripetila ob pohodu na požarišče z tolikimi vozili skozi mesto in ob nastopu gasilcev, radi živahnega prometa in velikega števila gledalcev nobena prometna nesreča, je v veliki meri prištevatil pravilnemu razporedu in hladnokrvnosti starešine, kakor tudi gospodom orožnikom in stražarjem, ki so v to svrhu nadzirali promet.

Smrtni padec ameriškega letalca.

Dne 14. julija t. l. je ameriški letalec Gordon-Maus ob izvajanju raznih drznih poletov nad zemunskim letališčem je s svojim letalom tako nesrečno padel na tla, da je bil takoj mrtev. Njegovo letalo se je pa popolnoma zdrobilo. Oblasti preiskujejo vzrok nesreče.

CENIK

najvažnejših življenskih potrebščin

Sladkor v kockah in prahu	1 kg	Din 16.—
Sladkor kristalni	1 kg	Din 14.50
Sol mleta morska z vrečo	1 kg	Din 3.—
Sol mineralna z vrečo	1 kg	Din 2.75
Sol min. za živ. z vrečo	1 kg	Din 1.50
Moka pšenična Ia. Ban. Ogg	1 kg	Din 4.75
Moka pšenična domača Ogg	1 kg	Din 4.50
Moka ržena Ia.	1 kg	Din 4.—
Moka ržena IIa.	1 kg	Din —
Kavini surrogati „Franck“	1 kg	Din 19.—
Kava pražena „Minas“	1 kg	Din 68.—
Kava pražena „Santos“	1 kg	Din 80.—
Riža glazirana navadna	1 kg	Din 8.—
Riža karolina	1 kg	Din 10.—
Rozine grške navadne	1 kg	Din 14.—
Rozine grške prima	1 kg	Din 16.—
Milo „Zlatorog“ in „Schicht“	1 kg	Din 12.—
Milo „Zlat.“ in „Schicht“ terp.	1 kg	Din 13.—

V bodoče bomo od časa do časa objavljali vedno dnevne cene raznemu blagu na domačem tržišču.

Raj pravijo zunanji gostje o naših gasilskih vajah.

Gasilskim vajam in veselici dne 31. julija t. l. v Murški Soboti, je slučajno prisostvoval ugleden član gasilske čete Maribor. Tako izvedbi vaj kakor mirnemu in stvarnemu nastopu gasilcev se je divil. Način izvedbe požarnih vaj ga je presenečil v toliko meri, da jih je označil kot velemestne, upoštevajoč okolnost pomankanja materiala za reševanje, kot ga imajo mestne čete. Če bi se posedovalo tudi ta dragoceni material, bi gotovo vaje po svoji taktiki in stvarni izpeljavi nadkrilile one, ki jih vrše gasilci po naših mestih. Tudi se je zelo laskavo izrazil glede vladnega in dostojnega vedenja gasilcev ter ostalih udeležencev na veselici, kar je vsekakor našim požarnikom in meščanom v prijetno zadoščenje.

Ekскурzija ✓

Okrožje društev Kmetijskih fantov in deklet, priredi 7. avgusta 1938 izlet v Maribor. Odhod z avtom iz Črnelavcev ob 6. uri. Ogleдали si bomo banovinsko vinarsko šolo, mariborski teden, mariborski otok in letalski miting.

Vožnja bo stala približno 15 dinarjev za osebo.

Prijave udeležencev sprejema društvo v Črnelavcih.

Poljedeljskim delavcem zaposlenim na veleposestvih v Jugoslaviji na znanje!

Zveza poljedeljskih delavcev v M. Soboti je s svojim dopisom št. 1872 z dne 20. julija 1938. prosila na merodajnem mestu za popust — znižano ceno za prevoz žita, ki so ga naši delavci letos zaslužili na Belju, Bački, Banatu in Slavoniji in je dne 1. avgusta t. l. od Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu prejela sledeči dopis:

Št. 76529 dne 25. 7. 1938.

Zveza poljedeljskih delavcev Murska Sobotica.

U vezi Vaše molbe, upućene odesku za prehrano pasivnih krajeva Ministarstvu soc. pol. i narodnog zdravlja, a u pogledu odobrenja povlastice za prevoz žita, izveštavamo Vas, da je u tom smislu već odobrena povlastica rešenjem G. d. br. 51676/38 u visini 1/10 vozarine za denčanu robu. Ova povlastica je objavljena u Saobračajnom vesniku br. 32/38 kao pozicija br. 49 u Aneksu.

Delavcem se priporoča, da se te ugodnosti v polni meri poslužijo in žito, ki so ga zaslužili, čimveč pripeljejo domov. Odbor ZPD.

Pripomba uredništva. Radi dosege te ugodnosti je tudi narodni polanec g. Benko Josip ponovno posredoval osebno in pismeno pri Ministarstvu za socijalno politiko in pri generalnem direktorju državnih železnic inženjerju g. Gjurič Nikoli.

Vsem udeležencem mariborskega narodnega tabora!

Pošljite nemudoma prijave za Narodni tabor v Mariboru. Kupite jubilejne značke in taborske knjižice v naslednjih trgovinah: Čeh Franc, Benčec Franc, trafika Roža (pri gostilni Turk) in pri Brumen Jošku ter plačajte za oboje 4 dinarje.

Posebni vlak bo vozil od Hodoča do Maribora in iz Maribora do Hodoča. O odhodu vlaka vas bomo pravočasno obvestili.

Prilagodilni odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru.

Izmenjava bankovcev

Glasom obvestila Narodne banke kraljevine Jugoslavije v Beogradu št. 8792 od 29. julija 1938, je bil zadnji rok za izmenjavo bankovcev od 100 Din — izdaje Narodne banke Kraljevine Srbije, pri Narodni banki dne 22. julija 1938. Po tem roku se ti bankovci lahko zamenjajo še pri Glavni državni blagajni v Beogradu. Toliko v vrednost onim, ki niso še teh bankovcev zmenjali.

DOMAČE VESTI

Murska Sobotica:

— Okrožni telovadni nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov v M. Soboti. Dne 21. avgusta bo javni telovadni nastop prekmurskih fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Dopoldan bo sprejem gostov na postaji, nato povorka v cerkev, blagoslovitev praporov, nato sv. maša in pridiga. Po sv. maši bo povorka skozi mesto na stadion športnega kluba „Mure“ v M. Soboti. Popoldan ob 3 telovadni nastop z zelo pestrim sporedom. — Pripravilni odbor.

— Šoferska šola Touring Cluba začne s svojim rednim poukom 4. t. m. v četrtek zvečer ob 8 uri v dvorani hotela Krone (pri Vučaku) v M. Soboti. Prijave nasloviti na šof. šolo hotel „Slon“, pisarna Touring-Cluba.

— Pomota. V zadnji številki našega lista, je bilo pomotoma navedeno, da se bo vršila proslava osvobojenja Prekmurja in 25 letni jubilej „Novin“ dne 11. novembra v Črensovcih. Pravilno je, da se bo vse to vršilo dne 11. septembra 1938 v Črensovcih.

Gornja Radgona:

— Ekскурzija. Ravnateljstvo vinarske in sadjarske šole v Mariboru je priredilo pretekli teden ekскурzijo svojih absolventov pod vodstvom ravnatelja g. Priol-a in sicer v Slovenske gorice. V Gornji Radgoni so si ogledali svetovno znano tvornico sekta in velike vinske kleti tvrde Clotar Bouvier, kjer sta ekscurzistom razkazovala vse naprave in obratovanje lastnik g. Bouvier in kletarski strokovnjak g. Jurko. Popoldne so si ogledali tudi velike vinogradne nasade te firme v Črešnjevcih in Zbigovcih.

— Obmejno sokolstvo spominu radgonskih žrtev. Sokolsko društvo Gornja Radgona je na svoji zadnji

seji uprave sklenilo na najsvetejši način proslaviti 20 letnico osvobojenja in rojstva Jugoslavije in sicer ob priliki zleta Mursko-sokolskega okrožja, ki se vrši v obmejni Gornji Radgoni dne 11. septembra t. l. Vso obmejno sokolstvo se bode tega dne poklonilo manom padlih mučnikov in soustvariteljev Jugoslavije — radgonskih žrtev s položitvijo venca na njihov skupen grob na gornjeradgonskem pokopališču. Društvo je s predpripravami že pričelo ter naproša vsa okoliška nacionalna in narodnoobrambna društva za sodelovanje.

— Otrokom sonca in morja.

Krajevni odbor Jadranske Straže v Gornji Radgoni je tudi letos zbral lepo zbirko prispevkov v fond za letovanje sonca in morja potrebne dece. V sredo, dne 20. julija t. l. je poslal na 10-dnevno letovanje v dom mariborskega oblastnega odbora JS v Bakru 35 dece pod vodstvom učiteljice ge. Kovačec Marije in soproge agilnega blagajnika JS ge. Obalove. Vsem in vsakomur, ki je prispeval v ta fond, izreka k. o. JS zahvalo.

— Tatvina perila. Najemnica gostilne pri Lovcu ga. Ivanka Rozmaničeva je te dni prala in sušila perilo, katerega je dala nato zvečer zlikati v gostilniški sobi. Po končanem likanju je pustila perilo čez noč v gostilniški sobi. Neznani zlikovec pa je po noči vlomil v gostilniško sobo na ta način, da je zlomil šipo na vratih ter nato odprl zapah z notranje strani. S seboj je odnesel precej zlikanega perila, zlasti ženskih srajc, podzglavnike, igralne karte in očala.

— Slovo. Od telovadečega članstva sokolskega društva Gornja Radgona se je poslovil minuli torek, dne 19. julija podnačelnik br. Senica Joško. Isti odhaja v Št. Lenart v Slov. gorice, kjer odpre brivski lokal z osamosvojitvijo. Odhajajočemu bratu v slovo sta spregovorila društveni starosta br. Mavrič in načelnik Stanovšek. Želimo mu na novem mestu vso srečo, lenarškemu Sokolu pa čestitamo na pridobitvi.

GASILSTVO:

Puconci. Gasilska četa Puconci priredi dne 7. avgusta t. l. svojo letno veselico v gostilni Kološa v Puconcih, na katero vladno vabi vse domačine in zunanje goste.

Rakičan. Naša gasilska četa priredi 7. t. m. v gostilni g. Čačinoviča svojo letno veselico, na katero se uljudno vabi vse občinstvo.

Borejci. 7. t. m. bodo pri nas okrožne gasilske vaje, po vajah pa veselica.

SOKOL

Bratje in sestre!

Vsi, ki ste se prijaviili za Maribor, dvignite znake in legitimacije pri br. Domanjku, ki sprejema še naknadne prijave.

Znak in legitimacija stane Din 4.— Na postaji je kupiti še leg. K 14. Zunanje edinice prejmejo leg. in znake po pošti, odnosno jih lahko dvignejo proti plačilu v trg. br. Domanjka najdalje do 8. VIII. 1938.

Edinice, ki okrožju niso poslale še potrebne prijave, naj to nemudoma store. — Zdravo.

Prekmursko Sokolsko okrožje.

Jubilej duhovniške službe

Evangelikiški duhovnik prečastiti gospod Luthar Adam v Puconcih bo v kratkem obhajal 25 letni jubilej duhovniške službe. Za to proslavo se evangeličanci fare Puconci vneto pripravljajo, kar dokazuje, da je g. Luthar zelo priljubljen. V to svrhu se je ustanovil pripravljalni odbor, ki je na svoji seji sprejel obširen program proslave, iz katerega je razvidno, da so na proslavo povabljeni: evangeličanski škof prečastiti g. Dr. Popp Filip, ban dravske banovine g. Dr. Natlačen, svetski prezident evangeličanske cerkve za Jugoslavijo g. Dr. Roth Viljem, senjor g. Kovač Štefan, vsi duhovniki evangeličanske cerkve v Jugoslaviji, vrhovni inšpektor za prekmurški senjor narodni poslanec g. Benko Josip z vsemi farnimi inšpektori, sreski načelnik g. Dr. Bratina ter zastopniki vojaških in civilnih oblasti v Prekmurju i. t. d.

Poznavajoč lastnosti in delovanje g. jubilarja, se tudi mi radujemo njegove 25 letnice in mu že sedaj čestitamo. Njegov življenjepis bomo pa objavili ob primernem času.

Malaria - veliko zlo.

Še so v svežem spominu vesti o strašni epidemiji malarije, ki je divjala pred nedavnim na Ceilonu. Dnevno je bilo več sto smrtnih slučajev, tisoči so zboleli, bolnišnice, katerih osobje je večji del tudi zbolelo, so bile prenapolnjene in grozila je nevarnost, da bo zmanjkalo kinina.

Med tem pa večina čitateljev teh vesti ni vedla, da ta epidemija ni ničesar novega in da se redno pojavlja, vedno v presledkih nekaj let, ter seje smrt med prebivalstvo.

Če pogledamo zemljevid Ceilona, nam takoj pade v oči, da je samo jugozapadni del tega lepega in bogatega otoka gosto naseljen in da število prebivalstva pada, čim bolj se odmikamo proti severu. Vendar pa niso bili vedno tako zapuščeni severni in srednji del Ceilona tako kakor danes. To dokazujejo obsežne in krasne razvaline nekdanjih naselbin, ki leže skrite v gostih tropičnih gozdovih. Mnogo teh naselbin, stavb in vodovodov, ki so se tekom časa razrušili, izvirajo še iz dobe pred Kristusom ter so dokaz visoke civilizacije in kulture, ki je obstajala v takratni dobi. Veličastne zgradbe iz kamna in granita so bile zgrajene v slogu, ki sliči slogu znamenitih Berekbera na Javi. Palače so bile prostorne ter okrašene z krasnimi slikami, a eden izmed največjih vodnih rezervoarov, ki je služil za namakanje zemlje, je vseboval 14 milijonov kubičnih metrov ter je znašal njegov obseg 17 km.

Kultura ... je bila eden od glavnih virov bogastva, a na žalost pa tudi eden izmed vzrokov propasti ter zlate dobe. Kultura ... je namreč zahtevala vlažno zemljo, kar pa je mnogo pripomoglo k širjenju komarjev.

Približno v XII. veku so indijski narodi večkrat vdrli v severni del Ceilona in so tja prinesli malarijo, ki je strahovito besnela med Indijci. Kmalu je postala malarija bolezen naroda. Morila je otroke v zibelkah ali pa je njih organizem tako oslabil, da so bili bolehnii vse življenje. Prebivalci so drug za drugim zapuščali okužena mesta, ter se odseljevali na bolj zdravi jug.

Mesta, palače in vodovodi so propadli, pokrili so jih tropični pragozdovi in ker so se vsi izogibali teh krajev, so počasi pozabili, da so tukaj sploh živeli ljudje.

Na žalost pa malarija ni propadla v teh mestih. Širila se je na jug in se tam trajno naselila. Res je, da tam ne razsaja tako kakor je na severu, a vendar predstavlja stalno nevarnost za zdravje in blagostanje prebivalcev, kakor je to pokazala baš zadnja epidemija. Edino s čemer se lahko tolaži, je dejstvo, da obstoja proti tej bolezni uspešno sredstvo — kinin.

Razven tega, je radi kratkotrajnega zdravljenja s kininom, ki se ga v dobi od 5—7 dneh vsak zavziva 1—1,2 grama kinina, postalo zdravljenje mnogo enostavnejše; a kar je še posebno važno, mnogo cenejše, ker se ne vrši nikakšno naknadno zdravljenje in recidiva se zdravi na isti način. Kot zaščito se vzame dnevno 0,4 gramov in to za dobo cele sezone malarije.

Čestitamo

V kolikor smo obveščeni so v preteklem tednu občine našega sreza izvolile notranjega ministra g. Dr. Korošec Antona in nekatere tudi bana dravske banovine g. Dr. Natlačen Marka za svoja častna člana. S tem so naše občine priznale zasluge javnega delovanja imenovanih gospodov v prid ljudstva.

Dr. Korošec — častni član občine M. Sobota okolica.

Občinski odbor M. Sobota-okolica je na svoji slavnostni seji 23. julija izvolil za častna občana našega voditelja Dr. Korošca in bana dr. Natlačena. Stem je občina javno potrdila zvestobo našim voditeljem, saj je ta občina bila vedno zavedna Koroščeva. Občina se čuti počaščena, da sta imenovana sprejela častno članstvo. Tem potom se posebej zahvaljujejo naši občinski reveži za dar, ki ga je poklonil dr. Korošec.



Nogomet.

SK Celje : SK Mura 4 : 3 (1 : 3).

Muraši so bili v prvem polčasu v premoči ter so že vodili 3 : 1. V drugem polčasu pa so začeli zelo indolentno brez vsakega elana in je Celje radi velike napake domače obrambe izenačila ter prevzela vodstvo. V drugem polčasu je bil blesiran Murin centerhalf Šonaja. Mura je nastopila brez Kukonje. Sodil je ss. g. Špat iz Ptuja.

V nedeljo, dne 7. t. m. gostuje prvo moštvo Mure v Ptuj.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Naša vlada je pristala na to, da se izvozi v Italijo 1000 vagonov pšenice, ki bi jih Italija plačala po kliringu, in nadaljnjih 1000 vagonov, ki bi jih pa morala Italija plačati v devizah.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je sklenil, da z nova uvede na izvoz prašičev v Avstrijo takso v višini Din 100 za žival. Če pride do uresničenja tega sklepa, se izvoz prašičev v Avstrijo ne bo izplačal.

14. in 15. avgusta se vrši proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru. Združenje vabi članstvo, da se te proslave udeleži v čimvečjem številu.

Nujno priporočamo članom, ki še niso poravnali predpisane članarine, da to nemudoma store.

ZAPISNIK

XVII. redne glavne skupščine Združena trgovcev za srez Murška Sobota v Murški Soboti z dne 30. aprila 1938.

Združenje je imelo dosti posla s krošnjariji. Čeprav je v našem srezu krošnjarstvo v zadnjem času skoro za 50% popustilo, ni še s tem rešeno, da smo vprašanje rešili. Naša skrb in borba je trajno posvečena tem vprašanjem in kakor sem že poprej omenil, moramo zahtevati, da se krošnjarske privilegije za našo banovino odpravijo. Da je v našem srezu krošnjarstvo v toliki meri pregnano, moram iz tega mesta konstatirati, da gre v veliki

Naznanjam cenjenim odjemalcem trgovcem, da sem se preselil s svojo

engros-trgovino

v lastno hišo KOLODVORSKA ULICA ŠT. 1.
HAHN PAVEL, Murška Sobota.

POZOR!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da prevzamem v izvršitev vse v

stavbeno stroko spadajoča dela, kakor tudi cementne cevi v vsaki veličini vedno na zalogi. Izvrševalo se bo tudi po naročilu.

Pojasnila in informacije daje gospod PARAC KAREL graditelj Murška Sobota, Slovenska ulica 3.

Cene konkurenčne!
Postrežba solidna!

Priporoča se
TREO, stavbenik PTUJ.

Najnovejši modeli

ZÜNDAPP, VICTORIA, ARDIE

stalno na zalogi. Niske cene, ugodni plačilni pogoji.

Samo pri tt.

ŠTIVAN ERNEST

motorna vozila, kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati i. t. d.

meri zasluga orožniškim stanicam in naši politično upravni oblasti, ki te krošnjarje eksemplarično kaznuje.

Tudi sadna sekcija pri našem združenju je imela v pretekli sadni seziji dokajšnega posla. Sekcija je imela dva važna sestanka, na katerih se je reševalo vprašanje ureditve sadnega izvoza spričo postavljenih kontingentov. Skrbeli smo, da se je naša sadna trgovina v okviru dovoljenih kontingentov čim uspešneje uveljavila. Vodili smo potrebne evidence kontingentov in pomagali članom pri nabavljanju kontingentnih listov. Skozi našo pisarno so bili izvršeni posli pri izdaji 63 kontingentnih listov za 63 vagonov jabolk oziroma sadja namenjenega za izvoz.

Po sklepu lanskoletnega občnega zbora se je v okviru našega združenja osnoval gradbeni odbor za zidavo „Trgovskega doma“. Ta odbor je imel večkratne sestanke, na katerih se je razpravljalo o načinu čim uspešneje rešitve tega vprašanja. Delo je napredovalo tako daleč, da je bilo nakupljeno primerno zemljišče, nadalje je odbor zbral razne idejne načrte za ta dom. Na podlagi predloženih idejnih načrtov je odbor naročil pri ing. Saša Dave u v Mariboru izdelavo podrobnega načrta in proračuna za naš dom. Po sklepu zadnje seje gradbenega odbora imamo v načrtu, da bo stavba že letos pod streho, prihodnje leto se bodo izvršila dokončna gradbena dela.

Na seji od 29. oktobra p. l. smo po nalogu naše Zbornice izvolili dva namestnika v davčne odbore, oziroma v odbor murskosoboškega davčnega odbora. V ta odbor sta bila kot člana izvoljena gg. Benko Josip in Kührar Franc kot namestnika pa Brumen Joško in Golob Ludvik. Na isti seji je bil sestavljen tudi končni predlog za pavšalizacijo naših malib in srednjih trgovcev. (Dalje sledi.)

PREKLIC.

Podpisana Obal Helena, pos. v Nemčavcih, izjavljam, da nisem plačnica za nikake dolgove svojega moža Obal Štefana iz Nemčavcih.

OBAL HELENA.

Na hrano in stanovanje sprejemem dva dijaka HAJNAL IGNAC M. Sobota Slovenska ul. 7.

IZ BOLJŠE HIŠE VAJENCA v manufakturno trgovino. JONAŠ JANEZ trg. v Murški Soboti.

2 dijaka ali dijakinje nižjega razreda na hrano in stanovanje. Naslov sepoizve v Prekmurški tiskarni v M. Soboti.

Proda se motorno kolo

s prikolico B. S. A. v brezprikornem stanju. Cena in natančnejša pojasnila se izvejo v Prekmurški tiskarni v M. Soboti.

Proda se Saugaz motor 14 HP, primeren za mlinski pogon ali mlatitev. Natančnejša pojasnila dobite pri VÖRÖŠ ŠTEFAN-u Dolnji Lakoš p. D. Lendava.

Prodajo se več let sušene deske iz trdega lesa. — Poizve se Murška Sobota Grajska ul. 14.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

Izolator

BETONIT, kem. izd. Maribor (Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA, Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)